

Barn & Utbildning

Michael Forsberg, Rektor
0221-256 03, 0737-65 67 24
michael.forsberg@koping.se

Kommentarer/remissinlaga till statens utredning SOU 2016:69

En inkluderande kulturskola på egen grund från Kulturskolan Köping

Inledning

Vi vill inledningsvis betona att vi ser det som en betydelsefull insats att genomföra en utredning för att stärka Kulturskolorna i Sverige. En mycket betydelsefull kulturell verksamhet och en ”skolform” som bidragit till en god samhällutveckling samt tillhandahållit en gedigen utbildning inom flertalet estetiska ämnesområden.

Utredningen innehåller många lovvärda intentioner och satsningar för att stödja verksamheten och de resurser som föreslås för kulturskolornas utveckling kommer att utgöra ett viktigt bidrag på många plan. Samtidigt konstaterar vi att det finns en del motsägelser i förslaget och att vissa styrmedel kan få oönskade konsekvenser för vår del.

Våra kommentarer kommer att knytas till de nationella målen, men vi vill också sätta in dem i ett lokalt perspektiv, som naturligtvis präglas av de förutsättningar som råder i vår kulturskola.

Musikskolan

Kommentarer

6.2 Nationella mål

En kommunal kulturskola ska

ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp

Vår utgångspunkt är att undervisningsformerna i målformuleringen, dvs. lära och utöva, skall vara ett ansvar för professionen och måste vara flexibel utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Ett normsättande förhållningssätt och en styrning mot vissa arbetsformer riskerar att påverka kulturskolans och pedagogernas handlingsutrymme på ett negativt sätt.

En viktig faktor i den individuella konstnärliga utvecklingen är förvisso att spela eller agera tillsammans med andra samt delta i gemensamma kulturella aktiviteter, och flera konstformer utgår också från ett tillsammans-perspektiv. Vi vill dock hävda att det ger en helt annan möjlighet att förkovra sig i sitt ämne och utvecklas som musikanter, dansare, skådespelare m.m. om individualiseringen ses som ett naturligt inslag och en betydelsefull del av studiegången. Inte minst om målet i utredningens direktiv att utbilda såväl amatörer som professionella utövare inom exempelvis orkesterverksamheten skall uppnås.

Något som också innebär ett problem om gruppundervisningen betraktas som norm och skall ligga till grund för bidragsansökningar och kvalitetsbedömningar, är den spännvidd av elever vad gäller ålder och färdighet som finns hos varje lärare. Detta drabbar i första hand mindre och medelstora kulturskolor där lärarna, som många gånger är ensamma i sitt ämne, inte kan stöpa om bland eleverna och skapa fungerande undervisningsgrupper i tillräckligt hög grad.

Slutligen en kommentar om upplevelsedimensionen i målformuleringen, vilken självklart kan delas med andra men inte skall förväxlas med kulturskolans huvuduppdrag - att utbilda aktiva utövare inom de olika konstnärliga inriktningarna.

En kommunal kulturskola ska

bedrivs på barns och ungas fria tid,

Invändningarna mot denna formulering handlar i huvudsak om att kunna möta eleverna på den tid som passar dem bäst. Vi har en lång tradition med undervisning på skolorna under dagtid, vilket ger många barn som inte kan ta sig till kulturskolan på egen hand möjlighet att spela och sjunga. Problem med transporter uppstår ofta för barn och ungdomar både i tätorten och på landsbygden. Det är också en tillgång för kulturlivet på skolorna att våra lärare finns på plats och kan medverka med sina elever i olika sammanhang.

Datum
2017-03-14

Även här finns risken att styrningen blir för påtaglig och att det påverkar barnens möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen under dagtid, då man är som mest mottaglig och vaken. Dessutom får det konsekvenser för pedagogernas arbetsmiljö, vilket skall motverkas enligt senare mål (6.11.4) om arbetsförhållanden, då det ändå ligger mycket undervisning i ensembler, orkestrar, körer, dans- och teatergrupper på sen eftermiddag och kväll.

En kommunal kulturskola ska

präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,

tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,

ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll,

Dessa tre punkter ger ett positivt, framåtsyftande perspektiv för en kulturskola på frammarsch. En kulturskola som kan ge sig på nya utmaningar och stärka sin legitimitet i samhället. Kvalitetsbegreppet väcker dock frågor kring vad som skall vägas in och ställer stora krav på den instans som skall definiera det.

Frågan är hur det skall tolkas i förhållande till den mångfald av kulturskolevarianter som finns i riket och med hänsyn tagen till både lokala och regionala förutsättningar?

En kommunal kulturskola ska

ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,

Ett avgörande mål som kommer att betyda mycket för utvecklingen av kulturskolan. Då det i dagsläget saknas utbildningar som kan sägas motsvara den tidigare instrumental- och ensemblepedagogen välkomnas den anpassade ämneslärarutbildningen med inriktning kulturskola. Att det sedan ges möjlighet till kandidatexamen respektive ny yrkesexamen skapar också möjligheter till rekrytering av välutbildad personal inom alla konstnärliga yrkesområden.

Vi konstaterar däremot att det måste bli en samstämmighet i studietid och högskolepoäng mellan de olika yrkesgrupperna för att kunna jämställa lärar-kompetenserna.

Datum
2017-03-14

En kommunal kulturskola ska

- verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning*

En skrivning som ger ett gott stöd i arbetsmiljöarbetet på kulturskolorna och utgör en förutsättning för hög kvalitet i undervisningen. Även denna punkt skapar dock en motsägelse i fråga om gruppundervisningen som norm, då lokalerna i många fall måste stöpas om och utrustas på ett helt annat sätt än i dagsläget.

En kommunal kulturskola ska

- aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet*

- arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället*

Dessa punkter ingår i det samhälleliga uppdraget och är naturligtvis viktiga att utveckla framöver. Marknadsföring och samverkan är områden som vi gärna jobbar vidare med, särskilt med inriktning mot barn och ungdomar med funktionsnedsättning och kopplade till olika sociala faktorer.

Att samverka med övriga skolformer och med andra kulturutövare såsom föreningar och offentliga institutioner är betydande framgångsfaktorer för kulturskolan. Samtidigt bygger verksamheten mycket på utåtriktade aktiviteter och en strävan att synliggöra kulturskolan och att tillskapa resurser inom dessa områden är något vi välkomnar.

Datum
2017-03-14

Slutord

Efter att ha tittat lite närmare på konsekvenserna i de *nationella målen* har vi sett att de tillhörande *sammanlänkade förslagen* (7:1) i mångt och mycket kommer att stödja intentionerna i utredningen på ett ändamålsenligt vis.

Att bilda en kedja av aktörer från riksplanet och vidare ner till den lokala kulturskolan bör ge goda möjligheter till utveckling. Det nationella perspektivet med *kulturskolecentrum*, *spetskompetensutveckling* och *forskningsanslag* ger också en bra uppbackning åt kulturskolorna i deras strävan att förbättra verksamheten och ge eleverna en språngbräda vidare i sin konstnärliga utveckling.

Vi anser att den *regionala satsningen* gör mest nytta kopplad till kulturskolornas länsgrupper, och den administrativa funktionen bör således knytas direkt till dessa. En förutsättning för att beslutsvägarna och planeringen av de olika aktiviteterna på regionnivå, med exempelvis fortbildning av personal och gemensamma projekt för elever, skall kunna koordineras på ett optimalt sätt.

Vi är även i grunden positivt inställda till förslagen på *förstärkta utbildningsvägar* och det *nationella utvärderingsinitiativet*, som syftar till att ge kulturskolorna en bra personalförsörjning, och i förlängningen kan leda till en att verksamheten intar en mer självklar plats i utbildningsväsendet.

Till sist ser vi med tillförsikt fram emot de *utvecklingsbidrag* som skall komma kommunen till del. Ett ekonomiskt tillskott som tveklöst medverkar till att förbättra bl.a. tillgänglighet, mångfald och bredd, samtidigt som det ökar engagemanget i kulturskolefrågorna runt om i landet och sätter fokus på den pedagogiska utvecklingen av de konstnärliga uttrycken.

Förhoppningsvis stimulerar den satsningen till en successiv utökning av kulturskolans utbud, men vissa faktorer, såsom det årliga ansökningsförfarandet och avsaknaden av ett långsiktigt perspektiv, skapar en stor osäkerhet kring hållbarheten i kulturskolebygget.

En önskad effekt vore dock att de kompetenser man knyter till verksamheten och de inriktningsförändringar som görs under ett år inte blir bestående, utan skall ersättas av andra nydanande aktiviteter nästa tidsperiod.

Köping den 14 mars 2017

.....
Michael Forsberg, rektor